

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هدیه نفوس

از منظر روایات

تألیف:

سید محمدجواد شیخ الاسلامی

www.ketab.ir

سرشناسه: شیخ الاسلامی، سید محمد جواد -
عنوان و نام پدیدآور: تهذیب النفوس از منظر روایات/ مؤلف: سید محمد جواد شیخ الاسلامی.
مشخصات نشر: قم: میراث ماندگار، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۹۶ ص.
شابک: ۶۰۰۰۰ ریال ۳-۰۶۵-۰۳۱۴-۰۶۰۰-۹۷۸-۶۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا
زبان دیگر: احادیث- تربیتی- معصومین علیهم السلام.
نوع: چهارده معصوم - احادیث اعتقادی
موضوع: احادیث شیعه - قرن ۱۴
موضوع: احادیث اخلاقی - قرن ۱۴
رده بندی سکره: P ۹/۲ ۱۳۹۴ ش ۶۳ /
رده بندی دهکده: ۳۸۱/۲۹۱
شماره کتابشناسی: ۳۹۸ ۵۲۳

نام کتاب: تهذیب النفوس از منظر روایات
مؤلف: سید محمد جواد شیخ الاسلامی
ناشر: میراث ماندگار
صفحه آرا و طراح: ۰۹۱۹۱۷۲۹۰۸۲ فهید
نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
چاپخانه: توحید
قیمت: ۶۰۰۰ تومان
شابک: ۶۰۰۰۰ ریال ۳-۰۶۵-۰۳۱۴-۰۶۰۰-۹۷۸-۶۰۰

مرکز پخش:

قم، خیابان ارم، پاساژ قدس، پلاک ۱۸۴

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۷۴۶۱

فهرست مطالب

- ۶..... خودسازی براساس روایات
- ۸..... فصل اول: حسابرسی از خویش
- ۹..... بگونگی حسابرسی در هر شبانه روز:
- ۱۰..... اصیبت محاسبه نفس:
- ۱۰..... مهار و کنترل نفس:
- ۱۱..... سعادت مندترین و شقی ترین مردم
- ۱۲..... عفت و صیانت نفس
- ۱۲..... علل تباهی نفس
- ۱۲..... شناخت عوامل تباهی
- ۱۳..... نتیجه کرامت نفس
- ۱۴..... پاداش مجاهدان با نفس و هواپرستان
- ۱۶..... فصل دوم: خودخواهی و از خود راضی بودن
- ۱۷..... دلیل کوتاهی عقل
- ۱۷..... سبب ظهور عیوب و زشتیها
- ۱۹..... فصل سوم: صفت مهلکه عجب (خودپسندی)
- ۲۰..... عجب درجاتی دارد
- ۲۱..... فصل چهارم: اجتناب از سستی و تنبلی
- ۲۱..... سرانجام بطالت
- ۲۳..... فصل پنجم: اجتناب از سوء خلق
- ۲۵..... فصل ششم: پرهیز از شوخی و مزاح بیجا و مجادله
- ۲۷..... ضمانتی بزرگ
- ۲۷..... محدوده‌ی شوخی کردن

- فصل هفتم: عذاب چه کسانی را در بر می‌گیرد؟ ۲۸
- سازش یا ظالم ۲۹
- راههای جلوگیری از عذاب ۳۰
- قرائت قرآن ۳۰
- فصل هشتم: هواپرستی و سقوط ۳۱
- مبار هوی یا عقل ۳۱
- سرانجام هواپرستی ۳۲
- فصل نهم: لزوم مراقبت از لسان و آفات و تبعات بی‌پروایی ۳۳
- ظهور - صال انسان بوسیله زبان ۳۴
- حق زبان ۳۴
- اثر اشراق و حاکمیت زبان بر سایر اعضاء ۳۵
- فصل دهم: مفاسد می‌خواری ۳۷
- شراب از زنا و دزدی بدتر است ۳۸
- در حرمت شراب کم و زیاد فرقی نمی‌کنند ۳۸
- عوارض جسمانی و عضوی ۳۹
- فصل یازدهم: فسق سبب خروج از آثار و لوازم این ۴۰
- عدم مقبولیت شهادت فاسق ۴۱
- از گناهان کوچک هم بپرهیزیم ۴۱
- فصل دوازدهم: بزرگترین مصیبتها ۴۴
- فصل سیزدهم: حسن خلق زینت بخش‌ترین ویژگی ۴۷
- بهترین افراد ۴۷
- سبب زینت اسلام ۴۷
- زندگی پاکیزه ۴۸
- حسن خلق چیست؟ ۴۸
- فصل سیزدهم: بخل و آثار زیانبار آن ۴۹
- نهی از مشاوره بخیل ۴۹

- فصل چهاردهم: ویژگی‌های پرهیزکاران ۵۱
- شبهای پرهیزکاران ۵۵
- اشتغال واقعی آنان در روزها ۵۶
- خطبه متقین ۵۸
- فصل پانزدهم: معرفی بهترین بنده خدا ۶۶
- فصل شانزدهم: سفارشات اخلاقی از علی علیه السلام به کمیل بن زیاد ۷۲
- ارث مکرّمین ۷۳
- محرّکت و عملی نیاز به معرفت دارد ۷۳
- غدا خوردن با نام خداوند شروع شود ۷۴
- نهی از سب و عذاب خوردن ۷۴
- دستور العمل امان جهت باقت ۷۷
- عدم سازش با ستمکاران ۷۸
- حفظ عزّت نفس و عدم اظهار امر ۷۹
- همراز واقعی کیست؟ ۷۹
- نجات به وسیله ولایت ۷۹
- فصل هفدهم: برگزیده سفارشات اخلاقی ۸۲
- سفارش آقا علی علیه السلام و نامه او به اهل مصر ۸۲
- فصل هجدهم: صفات و ویژگی‌های مؤمن ۸۴
- فصل نوزدهم: بعضی سفارشات اخلاقی از رسول خدا صلی الله علیه و آله به معاذ بن جبل ۹۲
- در ختام سخنی از مؤلف غفر الله له ۹۶

خودسازی بر اساس روایات

اما بعد چنین گوید نگارنده این سطور، که مهم‌ترین هدف از بعثت رسل و انبیاء الهی و بویژه خاتم الانبیاء ﷺ، بعد از دعوت به توحید و نهی و تحذیر از هرگونه شرک و بت پرستی، تهذیب نفوس و اصلاح اخلاق و زدودن رایل اخلاق و نفسانی از وجود و فکر و روح جوامع بشری بوده است. همانگونه که در قرآن کریم آمده:

﴿يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَ يُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ﴾

نکته قابل توجه این است که مومن تزکیه و تهذیب را خداوند متعال در اهداف بعثت رسولش مقدم بر تعلیم و تعلم بیان فرموده و این معنی اهمیت والای آنرا به همه افراد بشر در جمیع ازمنه و اعصار متذکر می‌گردد. و اگر انسان بخواهد بسوی رشد و تعالی عدم بردارد لابد است بالضرور تزکیه را باعلم ملازمت نماید و آلا بدون رعایت ملازمه مذکوره تعلیم و تعلم چه بسا موجب سقوط و تنزل انسان نیز خواهد بود. آنچه را که ما در این نگارش درصدد بیان آن هستیم، همانا تبیین موضوعات و مطالبی است که توجه نسبت به آنها سبب رشد و تعالی اعتقادی و اخلاقی، فرهنگی جوامع بشری و بخصوص اسلامی خواهد بود و این امر بدون تمسک و اقتداء و استمداد و استفاده از کلام نورانی و حیات بخش معصومین علیهم السلام میسر نخواهد بود احادیث و روایات مذکوره در این کتاب در

رابطه با موضوعات مذکوره مطرح شده است. البته بصورت مبوّب و مفصّل به اضافه توضیحات لازمه و مختصر در بعضی موارد و متن خطبه متقین که از امیرمومنان علی علیه السلام در وصف پرهیزکاران بیان شده بصورت کامل آورده شده است. ان شاءالله مفید فایده باشد و همه ما را به اخلاق متّقین متخلّق و به اوصاف آنها متصّف نماید

در خاتمه از همه عزیزانی که در همه مراحل تهیّه و تدوین و چاپ و نشر این اثر ارزشمند ما را یاری نموده‌اند بویژه صدیق ارجمند جناب مستطاب - حاج آقا متقی زاده سپاسگزاری می شود. شکرالله مساعیهم الجميله

حرّره الداعی اقل السادات

سید محمدجواد شیخ الاسلامی

۹۴۱۶۱۱ ه.ش

۸ ذی القعدة ۱۴۳۶ ه.ق